

ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА
(са стационаром)
Београд, Крунска број 57

ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА
(са стационаром)

Бр. 2541/2

22.07 2026 год.

БЕОГРАД, Крунска 57

**ЕТИЧКИ КОДЕКС ПОНАШАЊА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА
ПРИ ПРУЖАЊУ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА
У ЗАВОДУ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА
(СА СТАЦИОНАРОМ)**

Београд, јул 2026. године

На основу чл. 31. Статута Завода за здравствену заштиту студената (са стационаром), Управни одбор Завода, на седници одржаној дана 21.07.2026. године, донео је

**ЕТИЧКИ КОДЕКС ПОНАШАЊА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА
ПРИ ПРУЖАЊУ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА
У ЗАВОДУ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ СТУДЕНАТА (СА СТАЦИОНАРОМ)**

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим Етичким кодексом понашања здравствених радника и пружања здравствених услуга у Заводу за здравствену заштиту студената (са стационаром) (у даљем тексту: Етички кодекс) утврђују се етичка начела у обављању професионалних дужности здравственог особља Завода за здравствену заштиту студената (са стационаром) (у даљем тексту: Завод) и уређују се односи здравственог особља Завода према пацијентима, као и међусобни односи здравствених радника и однос према другим запосленима Завода.

Члан 2.

У обављању професионалних дужности, у односу према пацијентима, као и међусобним односима запослених Завода, запослени здравствени радници Завода дужни су да се придржавају етичких начела које утврђује:

- Кодекс медицинске етике Лекарске коморе Србије („Сл.гласник РС“ бр. 104/2016) – за лекаре Завода, чланове Лекарске коморе Србије;
- Етички кодекс Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије („Сл.гласник РС“ бр. 67/2007) – за медицинске сестре и техничаре, чланове Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије;
- Етички кодекс доктора стоматологије („Сл.гласник РС“ бр. 14/2008) – за докторе стоматологије, чланове Стоматолошке коморе Србије;
- Етички кодекс фармацеута Србије („Сл.гласник РС“ бр. 104/2024) – за дипломиране фармацеуте, односно магистре фармације, чланове Фрамацеутске коморе Србије;
- Етички кодекс биохемичара („Сл.гласник РС“ бр. 106/2006) – за дипломиране биохемичаре медицинске биохемичаре, дипломиране фармацеуте специјалисте медицинске биохемије и докторе медицине специјалисте клиничке или медицинске биохемије, чланове Коморе биохемичара Србије;
- Пословни кодекс Завода, дел. бр. 3174/2 од 19.09.2025. године

Обавезност Етичког кодекса

Члан 3.

Одредбе овог Етичког кодекса обавезујуће су за све здравствене раднике и здравствене сараднике Завода.

Здравствени радник и здравствени сарадник Завода који повреди одредбе овог Етичког кодекса врши повреду професионалне дужности или угледа Завода, због утврђивања одговорности у складу са Законом о раду и другим актима донетим на основу истог, као и општина актима Завода.

Етички одбор Завода

Члан 4.

У примени одредби овог Етичког кодекса Етички одбор Завода је надлежан да:

- прати и анализира примену Етичког кодекса Завода,
- прати и анализира примену и придржавање етичких принципа приликом пружања услуга здравствене здравствене заштите,
- пружа стручна мишљења и савете у случајевима када се здравствени радници и сарадници сусрећу са моралним или етичким дилемама током лечења,
- покреће поступке одговорности против здравствених радника који крше одредбе овог Етичког кодекса.

II. ОДНОС ПРЕМА ПАЦИЈЕНТИМА

1. Здравствени радник Завода и пацијент

Основне дужности здравствених радника Завода

Члан 5.

Здравствени радник Завода здравље, сигурност и добробит пацијента сматра највећом вредношћу и својом основном и првом бригом.

Здравствени радник Завода је дужан да свој позив обавља одговорно, стручно, савесно и без обзира на било које лично својство пацијента или на своје лична уверења и односе према пацијенту и/или његовој породици.

Здравствени радник Завода је дужан да одбаци све предрасуде које има и/или може имати према пацијенту и/или његовој породици с обзиром на његова лична својства, уверења, националност, веру, расу, сексуалну оријентацију, социјално-економски статус, културу и политичка уверења, као и да обезбеди поштовање и заштиту интереса и достојанства пацијента.

Здравственом раднику не признаје се право на приговор савести из разлога наведених у претходном ставу.

Заснованост одлука здравствених радника Завода и начин лечења

Члан 6.

Одлуке здравствених радника Завода морају се заснивати искључиво на поступцима који болеснику враћају здравље и олакшавају трпљење.

Професионални однос и одлуке здравственог радника Завода према пацијенту не сме бити условљен било којим неетичким разлогом, а нарочито не сме бити условљен користољубљем, задовољавањем личних амбиција или намером здравственог радника да себи или другом прибави било какву другу корист и/или погодност.

Здравствени радници Завода морају поседовати знање, вештине и стручност из области здравствене делатности којом се баве, способност да та знања и вештине примене за добробит здравља пацијената. Морају бити свесни граница својих стручних компетенција, те стога прихватити потпуну одговорност за сваку активност лечења коју предузимају према пацијенту.

Здравствени радник Завода је слободан у избору метода и начина лечења који су признати од стране шире стручне и научне јавности и у складу са стандардима савремене медицинске науке и при томе дужан да доследно узима у обзир достигнућа медицинске науке и начела стручног понашања.

Према пацијенту здравствени радник поступа економично и рационално, избегавајући непотребне прегледе и лечење.

Здравствени радник Завода је дужан да одбаци сваки захтев који би по његовом стручном уверењу и савести могао бити неетичан или штетан за пацијента.

Здравствени радник одлуке о поступку и методу лечења доноси самостално, без уплитања са стране, сем када је одговарајућом процедуром прописано да се одлуке доносе конзилијарно и када по споственој вољи и процени тражи консултативно мишљење.

Право на слободан избор лекара

Члан 7.

Сваки пацијент има право на слободан избор здравствене установе и лекара, односно слободан избор различитих медицинских процедура, у складу са законом и подзаконским актима, на основу одговарајућих информација о могућим ризицима и последицама по здравље пацијента.

Лекар је дужан да узме у обзир и поштује начело о слободном избору различитих медицинских процедура и здравствене установе, на начин и обиму који је одређен законом и подзаконским актима, психички способног и свесног пацијента који је добро обавештен о ризицима и последицама по његово здравље.

Ординирајући лекар се не може противити жељи пацијента да се обрати тј. консултује са другим лекаром, са молбом да му он каже своје мишљење о стању пацијентовог здравља и о начину лечења.

Обавештавање приликом пријема пацијента у Заводу

Члан 8.

Лекар који прима пацијента у Заводу је дужан да пацијента обавести о поступцима и методама лечења који су усвојени на нивоу Завода, као и о медицинско-техничким могућностима којима Завод располаже, а односе се на његово лечење.

Лекар ће о ризицима примена поступка и метода лечења, као и ризицима примене одређених медицинско-техничких могућности обавестити пацијента у тренуку предлагања таквог поступка, метода и медицинско-техничке могућности.

Пристанак пацијента

Члан 9.

За предузимање медицинске мере над пацијентом, лекар мора да добије његов пристанак, пошто му, на разумљив начин за пацијента, пружи благовремено и потпуно обавештење у складу са Законом о правима пацијената („Сл. гласник РС“ бр. 45/2013 и 25/2019-др. закон).

Пацијент има право да прихвати или да одбије било амбулантно или стационарно лечење после адекватног обавештења од стране лекара.

Пацијент може дати пристанак на предложену медицинску меру изричито (усмено или писмено), односно прећутно (ако се није изричито противио).

Пристанак на предложену медицинску меру пацијент може опозвати (усмено или писмено), све док не започне њено извођење, као и за време трајања лечења, под условима прописаним Законом о правима пацијената.

Над пацијентом који је без свести, или из других разлога није у стању да саопшти свој пристанак, хитна медицинска мера може се предузети и без његовог пристанка, на основу конзилијарног налаза, о чему ће се обавестити чланови уже породице, увек када је то могуће.

Поштовање права и подршка пацијенту

Забрана злоупотреба

Члан 10.

Здравствени радник Завода мора да поштује достојанство и права сваког пацијента и да се понаша у складу са фундаменталним принципима медицинске етике.

Здравствени радник Завода дугује пацијенту пуну лојалност и своја знања и медицинске вештине.

По правилу Хипократових постулата пацијент је увек активни учесник у лечењу.

Међусобни односи здравствени радник-пацијент морају се заснивати на узајамном поверењу и одговорности.

Здравствени радник Завода нема право да се упушта у личне или породичне проблеме пацијента, нити да покушава да утврђује чињенице о личности изван оних које су неопходне за лечење пацијента.

Здравствени радник треба да помаже пацијенту приликом остваривања здравствених и социјалних права, али не сме пристајати на злоупотребе.

Право пацијента на истину

Обавештавање о здравственом стању

Члан 11.

Обавештавање пацијента о његовом здравственом стању мора бити искључиво у његову корист.

У посебном психичком стању болесника образложења нису препоручљива ако би могла негативно да утичу на даљи ток лечења, те се у таквим случајевима са стањем болести упознају чланови породице пацијента.

О здравственом стању пацијента обавештава искључиво лекар. Лекар не сме да дозволи да дијагнозе болести саопштава друго здравствено особље.

Уколико здравствено стање болесника не даје наду за оздрављење или му чак прети смрт, дужност лекара је да о томе обавести његове најближе, изузев ако болесник није другачије одлучио.

У складу са одредбама ставова 1. и 2. овог члана остварује се право пацијента да сазна истину о свом здравственом стању, као и о предвиђеном испитивању и лечењу и очекиваним резултатима и исходу предвиђеног медицинског третмана.

Право увида у медицинску документацију пацијент остварује у складу са законом.

Однос према пацијентовим ближњим

Члан 12.

Здравствени радник Завода је дужан да се према родбини и блиским пријатељима пацијента односи са пуно разумевања, пре свега према њиховој бризи за стање болесника и да са њима сарађује.

Брига о пацијентима за случај одсуства или недовољних могућности за лечење

Члан 13.

За време одсуствовања лекар је дужан да се у оквиру своје службе побрине за сталну медицинску заштиту својих пацијената.

Ако потребе лечења пацијента прелазе лекарове могућности, знање или вештине, он ће се постарати да га преда на лечење другом лекару који такве услове може остварити.

Упозоравање пацијента

Члан 14.

Уколико здравствени радник Завода утврди да се пацијент не придржава протокола лечења, датих савета и упутстава, односно да свесно и очигледно поступа супротно својим интересима за оздрављење, лекар ће пацијента упозорити на такво понашање.

Упозорење пацијента, одбијање и прекидање лечење од стране лекара

Члан 15.

Ако пацијент који је добро упознат са својим здравственим стањем и способан је за самостално одлучивање, не учествује активно у заштити свога здравља, не придржава се упутстава лечења и не информиса лекара истинито о свом здравственом стању или се понаша недолично, увредљиво или претеће, лекар може да га упозори и предочи му да може да одбије даље пружање здравствене заштите таквом пацијенту, изузев кад здравствено стање пацијента захтева хитну медицинску помоћ тј. ако је болешћу угрожен живот пацијента.

Лекар има права да одбије лечење и упути пацијента другом лекару ако сматра да није довољно стручан или да нема техничке могућности за успешно лечење, ако не постоји однос пуног поверења пацијента у рад лекара или ако пацијент одбија сарадњу, покушава да врши злоупотребе, изузев у случају неопходности пружања хитне медицинске помоћи.

Награда за рад здравствених радника Завода

Члан 16.

Изузев редовне награде за рад здравственог радника Завода у облику плате, хонорара или других личних примања, као и задовољства да је помогао пацијенту, прибављање друге материјалне и/или нематеријалне користи, од стране здравственог радника противно је закону и овом Етичком кодексу.

III МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА

Заснованост међусобних односа

Члан 17.

Међусобни односи и сарадња здравствених радника Завода заснивају се на коректности, искрености, поштовању и размени искустава, а све у циљу постизања што бољих резултата и квалитетнијег обављања професије.

Частан здравствени радник односи се према колегама поштујући људско достојанство и одредбе Етичког кодекса, онако како би он желео да се они односе према њему.

Однос према старијима и претпостављенима

Члан 18.

У складу са традицијом лекарске професије, здравствени радник Завода поштује животно и

стручно искуство старијих и претпостављених, који млађим сарадницима треба да служе за углед.

Професионална и људска солидарност

Члан 19.

Правила колегијалности захтевају да здравствени радници подржавају колегу који је неоправдано нападнут.

Солидарност и другарство међу здравственим радницима изражава се и тако што сваки од њих колегијално брине за оболелог колегу.

Развијање изаштита добрих међуљудских односа

Члан 20.

Разлике у мишљењима здравствених радника не смеју да изазивају спорове или нарушавају правила понашања.

У радним и другим међусобним споровима здравствени радници су обавезни да покушају да учине све што је у њиховој моћи да се спорови што пре отклоне како не би утицали на радни морал, штетили личном угледу, здравству, Заводу и пацијентима.

Здравственим радницима Завода су стране увреде, клевете, омаловажавање, неоправдана и у лаичкој јавности изречена критика сарадника или претпостављених.

Уколико здравствени радник код колеге утврди веће грешке у дијагностичким или терапеутским поступцима дужан је да своја запажања проследи претпостављенима.

У случају кад утврди грешке из става 4. овог члана здравствени радник ће без одлагања предузети потребне мере и спровести поступке да пацијенту стручно и морално помогне.

Здравственом раднику забрањено је да о грешкама расправља са самим пацијентом и родбином, као и да обавештава средства јавног информисања, а ово посебно имајући у виду и право пацијента на приватност.

Здравствени радник колеге упућује на учињене пропусте на начин који не вређа њихово достојанство, а никад пред пацијентом или његовим ближњима.

Мишљење о раду другог здравственог радника

Члан 21.

Изношење негативног мишљења о другом здравственом раднику у присуству пацијента, колега или лаичке јавности је недопустиво.

Стручна критика је могућа само у оквиру струке и уз присуство здравственог радника о коме је реч.

Оцена рада других здравствених радника мора бити објективна и аргументована, без личне острашћености или другог субјективизма.

Увреде, потцењивачки коментари и неоправдане критике колега у јавности представљају деградацију професије здравствених радника.

Стручна сарадња лекара

Члан 22.

Кад здравствени радник затражи стручни савет или помоћ други здравствени радник ће му је пружити несебично и према свом најбољем знању, у корист пацијента.

Приликом упућивања свог пацијента другом здравственом раднику, здравствени радник је обавезан да га усмено или писмено обавести о појединостима болести које би могле угрозити живот или лечење пацијента.

Савет другог лекара и лекарског конзилијума

Члан 23.

Када је лекару потребна стручна помоћ посаведоваће се са другим лекаром и лекарским конзилијумом.

Мишљење лекара специјалисте коме се лекар обрати за помоћ има карактер савета, тако да је за поступак даљег лечења одговоран ординирајући лекар.

Однос лекара консултанта и ординирајућег лекара

Члан 24.

Лекар консултант треба да се по завршеном прегледу пацијента поверљиво посаветује са ординирајућим лекаром.

Резултат саветовања пацијенту или његовој породици по правилу саопштава ординирајући лекар.

Овлашћења и одговорност руководиоца групе (екипе)

Члан 25.

Руководилац организационе јединице и/или радне групе (шеф екипе, председник комисије и сл.) руководи групом и одговара за њен и свој рад и одлуке.

Руководилац одговара и за начин и обим рада који је поверио сарадницима, а сваки члан групе је лично одговоран за свој рад у групи.

Одбијање извршења одређених задатака и послова могуће је само кад је очигледно да су у супротности са медицинском етиком.

Надлежни руководилац може да процени да ли су наложени задаци и/или послови у очигледној супротности са медицинском етиком.

У нејасним и спорним случајевима руководилац је дужан да саопшти међусобно супротстављена мишљења свим члановима радне групе ради слободног и одговорног решавања спора.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Спровођење Етичког кодекса

Члан 26.

Ради стварања услова за спровођење Етичког кодекса у складу са обавезношћу његових одредаба, сви здравствени радници и здравствени сарадници Завода дужни су да се упознају са начелима садржаним у Етичком кодексу и да их се придржавају при вршењу своје дужности.

За здравствене раднике Завода обавезујућа су међународна хуманитарна начела која се односе на професионални рад здравствених радника у превентиви, куративи и рехабилитацији.

Обавештења, представке и предлози здравствених радника

Члан 27.

Здравствени радник Завода има право и дужност да о сваком кршењу одредаба Етичког кодекса обавести Етички одбор Завода који се стара о спровођењу Етичког кодекса у складу са законом и Статутом Завода.

Промовисање и заштита етичких начела

Члан 28.

Директор Завода је дужан да предузима мере против здравствених радника који крше одредбе Етичког кодекса.

Ступање на снагу Етичког кодекса

Члан 29.

Овај Етички кодекс ступа на снагу осам дана по објављивању на огласној табли Завода.

Даном ступања на снагу овог Етичког кодекса престаје да важи Етички кодекс понашања здравствених радника при пружању здравствених услуга у Заводу за здравствену заштиту студената, Београд, дел. бр. 671/2 од 21.02.2013. године.

ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА ЗАВОДА
Тина Ничић, дипл. менаџер

Етички кодекс је објављен на огласној табли Завода дана 22.07. 2026. године.

В.Д. ДИРЕКТОРА ЗАВОДА
Доц. др Владан Ђорђевић
